

Tartifovstvo našega časa

Matjaž Zupančič:
Vorkšop na Moljera.
Režija Boris Kobal.
SLG Celje.
★★★

Ana Perne

Po niti letu dni od prejema nagrade žlahtno komedijsko pero na letošnjih Dnevih komedije je krstno uprizoritev v produkciji organizatorja omenjenega festivala, Slovenskega ljudskega gledališča Celje, doživela komedija Matjaža Zupančiča Vorkšop na Moljera. Naslov igre, ki komedijsko ost usmeri v posamezne postopke sodobnih gledaliških (pa tudi širše umetniških) snovanj, zajame ime velikega komediografa Molièra, ki ga, tako kot angleški izraz za ustvarjalni proces, oboje pa v duhu satiričnega zastavka, zapíše v fonetični obliki.

Molière seveda v naslovu ni naključno; s francoskim avtorjem in njegovim Tartuffom se vse skupaj tudi začne, saj se ob prvih replikah tridelne dramske celote znajdemo na vajah za uprizoritev o znanem svetohlincu. Toda priprava postavitve Molièrove komedije ne vodi h golemu vpogledu v zakulisje dela v nastajanju, kajti projekt poteka, kot pove sam podnaslov Zupančičeve igre, »pod vodstvom Centra za brezdramsko kreativno pisanje«. Aluzija na postdramsko (gledališče) se zdi v tem komičnem formuliranju pisanja, ki ukrivi oznake teoretskih prevpraševanj pojma drame oziroma nova pojmovanja tekstovnega materiala, očitna. Da gre v soprisotnosti sodobnih prijemov in dramske klasike za nasprotje starega in novega ali tudi »preživete forme« in novodobne »intervencije« (»v smeri iracionalnega, brezčasnega...«), pa je prav tako (kmalu) jasno.

Zupančič se prek uprizarjanja Tartuffa kot lažnega pobožnjaka torej loti umetniških pristopov, ki za videzom velikih (teoretsko osmišljenih) konceptov razkrijejo dejansko praznino. V tem komičnem podajanju nasprotnih

principov ohranja občost pogleda in se tako ne spusti na raven vnašanja enoznačno prepoznavnih avtorskih podpisov. S posegi »brezdramske« trojice dveh supervizorjev in producenta v klasično postavitev »teksta takšnega, kot je«, uspe izoblikovati marsikatero bodico na račun v praksi nerazvo-zljivih teorij ali delovanja producent-ske logike. Kljub temu se posamezna izvajanja oseb mestoma zdijo prignana do točke, ko stopijo prek mere izostrenega komedijskega mehanizma.

Podobno je mogoče ugotavljati tudi pri nekaterih prijemih režijske postavitve Borisa Kobala. Tako kot delujejo določeni elementi v besedilu pogrešljivi (denimo nekatere mimobežne omembe ali navezave), tako se kažejo posamezne izpeljave nepotrebne ali pretirane (ko bi se sklepno brenkanje zaustavilo pri uvodnem taktu, bi morda še učinkovalo). Pri tem se zdi paradoksalno, da gre v uprizoritvi, ki med drugim tematizira dopisovanje dramske klasike, pravzaprav za svojevrsne dopise.

Kobal (v sodelovanju z dramaturginjo Tino Kosi) nasprotje sicer vzpostavlja tudi s samim kostumografskim približanjem Molièru – in ne le z zvestim upoštevanjem njegovega dela – na eni ter, denimo, s telesno potenciranim supervizorskim vodenjem na drugi strani. Vorkšop se odvija na gledališko delovnem prizorišču (scenografka je Urša Vidic), kjer trojica igralcev med pragmatično ustrežljivostjo njihovega vodje, Simona Luzerja (Vojko Belšak), razočaranjem, ki ga zaradi tega občuti njegova partnerica Elma (Pia Zemljič), in Fridolinovimi (Renato Jenček) duhovitimi pripombami sledi bizarnim napotkom supervizorjev (Branko Završan, Lučka Počkaj) in rokohitrskim rešitvam nepotrpežljivega producenta (Andrej Murenc), ki ga, tega lažnega zagovornika brezdramskega, tako kot oba strokovnjaka vodijo zgolj individualne težnje (po veljavi, uspehu). Da takšno vodstvo temelji izključno na videzu, je nedvomno; da pa bi uspela tako izpeljana komedija o procesu gledališkega ustvarjanja širše zarezati, je težje trditi z enako gotovostjo. ✕

Komedijo Vorkšop na Moljera avtorja Matjaža Zupančiča, ki se satirično dotika blefiranja v sodobni umetnosti in življenju sploh, je v SLG Celje z režiral Boris Kobal. Na fotografiji so Vojko Belšak, Pia Zemljič in Renato Jenček kot Simon, Elma in Fridolin, trije člani igralske družine. ☒ Uroš Hočevar